

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publisher Einhorn Verlag, Kusnacht, Switzerland

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Niels Hav

Prevod sa danskog jezika: Milena Rudež i Tatjana Simonović Ovaskainen

U ODBRANU PJESNIKA

Šta da radimo sa pjesnicima?
Šteta za njih,
tako su srceparajući u svojoj crnoj odjeći,
plavoledeni od unutrašnjih polarnih oluja.

Poezija je užasna kuga,
zaraženi hodaju unaokolo i kukaju,
njihovi vapaji zagađuju atmosferu kao ispuštanja
iz mentalne nuklearke. To je tako psihički.

Poezija je tiranin;
drži ljude budnima po svu noć i uništava brakove,
tjera ih usred zime u puste ljetnjikovce,
tu ćemo potišteni, sa štitnicima za uši i šalovima.
Odvratna tortura.

Poezija je napast,
gora od gonoreje - svirepa epidemija.
Ali pomisli na pjesnike, njima je teško,
imaj razumijevanja za njih!
Histerični su kao trudnice s blizancima pred porođaj,
škripe zubima u snu, jedu zemlju
i travu. Stoje satima napolju na vjetru
mučeni neshvatljivim metaforama.
Za njih je svaki dan praznik.

Oh, smiluj se pjesnicima,
oni su gluhi i slijepi,
pomozi im u saobraćaju, dok tumaraju okolo
sa svojim nevidljivim hendikepom: Oni se sjećaju
svega mogućeg. Katkad se neki od njih zaustavi
i osluškuje kola hitne pomoći u daljini.
Imaj obzira.

Pjesnici su kao duševno bolesna djeca
otjerena od kuće od cijele porodice.
Moli za njih;
rođeni su nesretni -
njihove majke plakale su nad njima,
tražile pomoć ljekara i pravnika,
sve dok jednostavno nisu odustale
da bi spasile vlastiti razum.
Oh, plačite nad pjesnicima!

Za njih nema nikakvog spasa.
Obuzeti lirikom kao tajnom kugom
zatvoreni su u svoju vlastitu fantaziju -
u užasni geto, pun demona
i zlih duhova.

Kad jednog jasnog, suncem obasjanog ljetnjeg dana
ugledaš jasnog pjesnika
kako tumarajući silazi sa stepeništa, mrtvački blijed
i unakažen od silnog razmišljanja -
priđi i pomoz mu!
Zaveži mu pertle, povedi ga
u obližnji park i mjesti ga na klupu
na suncu. Nešto mu otpjevaj,
kupi mu sladoled i ispričaj neku bajku;
tako je tužan.
Njega je poezija potpuno uništila.

OČEV RUČNI SAT

Navijam Očev ručni sat.

Ima skoro trideset godina da leži u ladici
i čeka da ga bacim.

To je sat koji je nosio dok je radio
sa životinjama i kamenjem i zemljom.

Iskrzan je i izgreban od stvari koje je preturao,
kao što ni jedan današnji sat nije,
smeđkast je, bojadisan od ustajalog znoja.

Pogođen nečim primitivnim, osjećanjem,
uzimam sat iz ladice i navijam ga.

Sekundara se veselo pokrenula s mjesta.

«Super shock resist» piše majušnim slovima na satu.

Pratim kazaljke, na neki način razveseljava me
gledanje sata koji se diže iz mrtvih.

Kazaljke dobro rade, vrijeme je u dlaku tačno.

Kad je Otac bio mojih godina, provodio je na groblju
osam sati svaki dan. Sad je tamo permanentno.

Iza sebe je ostavio nekoliko kamenih podzida,
petoro djece - i ovaj sat.

Sat i četvrt je ovaj sablasni sat radio u taktu

s modernim digitalnim satovima koje imamo u kući.

Kao da je vrijeme prolazilo u ciklusima, reverzibilno.

Sve dok Očev sat iznedana opet

nije stao. Nepokolebljivo i definitivno.

Šta da se kaže? Stavio sam sat nazad
u ladicu. Neka drugi donesu odluku.

LEDENI ČOVJEK

Kuda se zaputio pastir iz Tirola
Prvi turist, obučen u jelenjsku kožu,
sa plaštom od pletene trave.
Sa sobom je imao stvari od kvaliteta:

luk od tisovine i strijele sa vršcima od kremen
i krilcima za upravljanje. Evropljanin balzamiran
ledom, skupa sa svojom sjekirom i nožem, kad je
zalutao u snježnoj mećavi u davnom kamenom dobu.

Tamo sjeđaše dok su Kelti u Stonehenge
transportovali monolite preko cijele Engleske
i podizali obzervatorij.

Hanibalovi slonovi su prošli kraj njegove pećine
na putu preko Alpa: Ratna uzbuna! To je propustio.
Sjedio je u zaklonu sa ušima punim leda
i sabirao misli u priličnoj tišini.

Pronađen. Otkopali su ga iz ledenog bloka.
Zavezali su ga čvrsto za helikopter
i prebacili u Innsbruck da se tamo sastane
sa svjetskom štampom. Tako je umro.

Zabilješka:

U jesen 1991. ispod lednjaka Similaun, na granici između Austrije i Italije, pronađeno je tijelo čovjeka iz kamenog doba, koje je tu ležalo duboko zaleđeno 5300 godina. Homo Tyrolensis, Ledeni čovjek, je nastarija prirodna ljudska mumija do sada nađena.

ŽENE IZ KOPENHAGENA

Opet sam se zaljubio pet puta
u pet različitih žena tokom jedne vožnje
autobusom br. 40 od Njalsgade do Osterbroa.
I kako će onda čovjek držati sve pod kontrolom?
Jedna od njih bila je u krznu,
a druga u crvenim gumenim čizmama.
Jedna je čitala jeftine novine, a druga Hajdegera
- a ulice su bile preplavljene kišom.
Kod Amager bulevara ušla je jedna princeza,
do gole kože mokra, euforična i žustra,
i potpuno me oborila s nogu.
Ali ona je izašla već kod Policijskog trga
gdje su je zamijenile dvije kraljice s vatrenim maramama,
glasno kokodačući na pakistanskom sve do Gradske bolnice,
dok je autobus ključao od poezije.
Obje sestre bile su jednako lijepe, zbog čega sam poludio
za njima i odmah počeo planirati novi život
u selu blizu Ravalpindija gde djeca rastu uz miris hibiskusa
i gdje njihove očajne majke pjevaju dirljive pesme dok
se sumrak spušta na beskrajne pakistanske stepe.

Ali one me nisu ni pogledale!
A žena u krznu je plakala krijući se iza svoje rukavice,
kad je izlazila u Farimagsgade. Devojka
koja je čitala Hajdegera odjednom je zatvorila knjigu
i pogledala me tako podrugljivo kao da je
upravo vidjela gospodina Ništariju. I kad je izašla sa svima,
moje srce je bilo slomljeno po peti put. Eto kako je život surov!
Nastavio sam još dvije stanice, prije nego što sam odustao.
I sve se uvijek tako završava: Stojiš sam na ivičnjaku
I sisaš cigaretu napaljen i razočaran.

LJUBAV

To je tako velika riječ.
Ili mi je zapela u grlu?
Voljeti, što je to
na kraju krajeva?
Mnogi s vremenom zamijene veliku
ljubav za male pare.
Volim te. A ti čupaš utikač iz utičnice.
Volim te. A ti me gađaš mojom knjigom
u vrat.
Volim te. A svijet eksplodira!

Žedni smo jedno drugog u neznanju,
kao slonovi.

Bez djece nema sreće,
rekao je Šuman. Klara mu je rodila
sedmero djece kao protuvotrov za melanholiiju.
To nije bilo dovoljno!
On je poludio, pokušao samoubojstvo
i umro u bolnici za duševne bolesti.
Ona je svirala klavir. To je ono
što oni zovu ljubav.

ĆORABAKA

Zavežu mu peškir oko očiju
i zavrte ga u krug. Tu igru je volio.
Od mraka mu se zavrte u glavi. Tumara ushićen
oko svojih sestrični - tri gracije koje ciče
od smijeha. Smiju se njemu, njegovoj euforiji,
kao da je njihova. Hvata ih jednu po jednu,
ali namjerno pogađa pogrešno i veselje se produžava
sve do u večer. Bio je sretan u svom mraku,
neumoran i smion. Jedna granica je pređena.
Doticao je njihova zažarana lica,
ruke su mu bile sretnе. Želio je samo
da to potraje, a one su nemilosrdno odvezale peškir
i skinule ga s njega. Stajao je zbunjen,
samo što nije zaplakao, šokiran od svjetla,
od kojeg je na trenutak bio potpuno slijep.

POKAŽI MI GRUDI

Kad sam gladan, mislim na tvoje grudi,
koje nikad nisam uspio vidjeti,
i na tvoje ruske oči u prolazu,
dok odsutno i unezvjereno gledaš po prostoriji
kao jedna od tri Čehovlje melanholične sestre,
koje sve vrijeme piju čaj, dok pričaju
o svom putu za Moskvu.

Ah, hajde pleši ove noći sa mnom
u noćnom kafeu u Moskvi.

Život je, najzad, tako složen.
A još sviraš i klavir i živiš s pogledom
na groblje, gdje zimsko sunce žmirka
i razmišlja cijelo popodne
između nadgrobnih spomenika.

Ah, hajdemo plesati zajedno ove noći
u noćnom kafeu u Moskvi.

Kad sam gladan, mislim na tvoje grudi,
tvoje ruske usne, žućkasto svjetlo u tvojoj kuhinji
- koje također nikad nisam uspio vidjeti -
tvoj krhki zglob, dok sječeš
hljeb i polako jedeš stojeći i gledajući
na groblje i dok odsutno slušaš
jednu neobuzdanu simfoniju Rahmanjinova.

Ah, hajde pleši ove noći sa mnom
u noćnom kafeu u Moskvi.

Onaj koji oklijeva gubi vrijeme: Želim napokon
vidjeti tvoje grudi! Čehov je pio šampanjac
na samrti, a Rahmanjinov je umro u Americi;
crna rupa nas sve čeka. Onda samo dođi,
takva kakva si, pođimo u Moskvu!
Ah, želim plesati s tobom ove noći
u noćnom kafeu u Moskvi.

NEKOPIRATI

POSJETA MOG OCA

Moj mrtvi otac dolazi mi u posjetu
i ponovo sjeda na svoju stolicu, onu koju sam ja dobio.
No, Niels! kaže.

Tamne je puti i jak, kosa mu se sjaji poput crnog laka.
Nekada je premiještao tuđe spomenike,
dizao ih željeznom polugom i prevezio, pomagao sam mu.
Sad je svoj vlastiti spomenik izvalio
sam. Kako ide? pita me.

Sve mu ispričam, o svim mojim planovima,
neuspjelim pokušajima. Na oglasnoj ploči u sobi
visi sedamnaest neplaćenih računa. Baci ih -
kaže mi - opet će doći!

Smije se.
Godinama sam sebi prebacivao,
kaže, ležao budan i razmišljao,
kako bi ostao čestit čovjek.
Važno je to!

Nudim mu cigaretu,
ali on više ne puši.
Vani sunce pali vatru po krovovima i dimnjacima.
Smetljari galame i viču jedan na drugog
dolje na ulici. Otac ustaje
odlazi do prozora i posmatra ih.
Mnogo su zauzeti, kaže, tako to treba.
Radi nešto!

MUHE

Jež pada u zimski san,
kad dođe zima.

Muhe su pametnije,
one umiru.

NEKOPIRATI

DIJALEKT

Dijalektom kojim sam govorio kao dijete
nismo mogli reći "voljeni",
"volim te" ili "krasan".

Ove vrste pojmova smatrali smo
histeričnim ispadom.

Osim toga za nas su ove riječi bile prefine,
nisu se uklapale u radničku odjeću
koju smo nosili. Tek kasnije sam naučio
da je ljepota realnost i da se osjećanja
izravno mogu izraziti riječima.

Ali sam sebe smatrati žrtvom,
to je samo samoobmana. Neke riječi
još uvek prouzrokuju neprilike.

OVDJE SMO

Zalutao sam i došao u nepoznati dio grada.
Sve ulice su vodile uzbrdo, ljudi su tapkajući
protrčavali kraj mene, obučeni u svijetla odijela,
izgledalo je da im torbe nisu teške.
Zaustavio sam jednog, upitao za put
i smjesta se našao u skupini
prijateljskih lica. - Kuda si krenuo?
Počeo sam objašnjavati. Slušali su
smiješeći se, kao da prvi put u životu
čuju čovjeka koji govori izumrlim dijalektom.
Onda su počeli govoriti svi u isto vrijeme
i pokazivati u svim pravcima.
Izvukao sam kartu i pokazao je. Raširili su je poletno
i proučavali sa interesovanjem. - Gdje smo?
pitao sam pokazujući prstom na kartu.
Pogledali su me i ponovili pitanje u horu.
Onda su svi prsnuli u srčan smijeh.
I ja sam se smijao. Bili smo svjedoci najveće
komike. - Ovdje, reče jedan od njih i pokaza prstom
na zemlju na kojoj smo stajali. - Ovdje smo!

SVE VJERE SU HIPOTEZE

Sve vjere su hipoteze
bez kojih Bog možda i može.

Snobovi tvrde
da je život potpuno
besmislen. Neka im je.

Da ću umrijeti podrazumijevalo se
od prvog dana. Pa sve
oko nas umire; neki žive u stanovima
punim mrtvih muha.

Radi se o tome da se s tim suočimo
bez rezignacije ili cinizma, sad
kad smo na pola života, okruženi
zapaprenim dječijim očekivanjima.

PJESMA

Ne prijetite pjesmi
hapšenjem!

Pjesma odbija slušati naređenja.

Pjesma slabo napreduje u ćeliji.
Pjesma tumara predgrađima,
pretura po tuđem smeću,
ide naoružana.

Pjesma sumnja u pravo i sud,
ali bez daljeg vjeruje u višu etiku.
Pjesma raspravlja sa slučajnim prolaznicima,
upada u računovodstva
sa sramnim optužbama: nema
poštovanja. Užasno smrdi
(na govno i ruže).

Pjesma strpljivo čeka grmljavinu
pjesma provodi noći u samoći
i divljoj ekstazi.

Pjesma prebiva na aerodromima
i kratim trajektima.

Pjesma je u velikoj mjeri politička, ali mrzi
politiku.

Pjesma je prkosnica,
koji progovara samo u rijetkim prilikama.

Pjesma kvari zabave.

Pjesma je spremna skinuti jaknu i izaći van
da bi se potukla.

Nervoza pripada
pjesmi.

NEKOPIRATI

MOJA FANTASTIČNA OLOVKA

Najviše volim pisati
korišćenom hemijskom olovkom nađenom na ulici
ili sa reklamnom olovkom, rado sa električarevom,
sa onom s benzinske stanice ili iz banke.
Ne samo zato što su jeftine, u stvari besplatne,
nego zamišljam kako će taj pribor za pisanje
stopiti moj rukopis sa industrijom,
sa znojem kvalifikovanih radnika, s kancelarijama upravnih odbora,
i s tajnom postojanja.

Jednom sam napisao pedantne pjesme penkalom,
- čista lirika ni o čemu -
ali danas hoću da vidim sranje na papiru,
suze i sline.

Poezija nije za mlakonje!
Pjesma mora biti iskrena kao vrijednost akcija na burzi
- mješavina stvarnosti i najobičnije prevare.
Na kraju, za šta smo previše fini?
Ni za šta.

Zato pažljivo pratim vrijednost obveznica
i papira od vrijednosti. Burza
pripada stvarnosti - baš kao i poezija.
I zato sam toliko sretan zbog ove hemijske olovke
iz Bikuben banke, koju sam pronašao jedne mrkne noći
ispred zatvorene trafike. Malo smrdi
na pseću mokraću, ali piše fantastično.

PR

DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>